

Arbetsmarknadsverket
113 99 STOCKHOLM

Datum 2005-05-18
Dnr 39-2004-1175

Granskning av upphandlingar vid fem länsarbetsnämnder

Riksrevisionen bedriver granskningsprojektet Offentlig upphandling vid myndigheter och statliga bolag. Inom ramen för detta projekt har Riksrevisionen granskat ett antal upphandlingar vid fem länsarbetsnämnder. Syftet med granskningen har varit att bedöma om myndigheternas interna styrning och kontroll säkerställer att upphandlingar genomförs i enlighet med bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling (LOU) samt övrig relevant lagstiftning. I granskningen har ingått länsarbetsnämnderna i Hallands, Kronobergs, Skånes, Värmlands och Västra Götalands län.

Granskningen har utförts av Riksrevisionens anlitade konsult och omfattar djupgranskning av totalt 40 upphandlingar. De granskade fallen har valts ut genom ett styrt urval och avser arbetsmarknadsutbildningar och förberedande utbildningar. Urvalet har gjorts ur det gemensamma upphandlingssystemet Avantra. Av granskade upphandlingar avsåg cirka hälften upphandlingar över tröskelvärdet.

Bifogade konsultrapport innehåller en beskrivning av iakttagelser som gjorts i samband med granskningen. Arbetsmarknadsverket har under arbetets gång beretts tillfälle att lämna synpunkter på konsultrapporten. Riksrevisionen vill i denna revisionsrapport fästa Arbetsmarknadsverkets uppmärksamhet på vissa av dessa iakttagelser samt lämna rekommendationer med anledning av iakttagelserna.

Riksrevisionen önskar information senast 2005-06-30 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

1. Upphandlingsorganisation

Den centrala upphandlingsfunktionen vid AMS fungerar, enligt vad Riksrevisionen har erfarit, i praktiken främst som en rådgivande funktion. Detta innebär att de mallar och underlag som tas fram kan ändras av en länsarbetsnämnd. Fördelen med detta system är att det medger lokala anpassningar vid behov. Nackdelen är främst att bedömningen av likvärdiga anbud kan bli olika beroende på till vilket län en leverantör skickat sitt anbud. Risk finns även att mallarna ändras på ett felaktigt sätt.

Granskningen visade att länsarbetsnämndernas resurser och kompetens inom upphandlingsområdet varierar. Granskningen vid några länsarbetsnämnder föranledde knappt några kommentarer, medan andra granskningar gav anledning till fler synpunkter. Någon central uppföljning av upphandlingsverksamheten, vid sidan av internrevisionen, har inte genomförts.

Rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar att Arbetsmarknadsverket överväger att ge den centrala upphandlingsfunktionen en mer normerande roll än för närvarande, t.ex. skulle ändringar i mallar och underlag bara få genomföras efter godkännande från den centrala upphandlingsfunktionen.

Riksrevisionen rekommenderar vidare att Arbetsmarknadsverket ger den centrala upphandlingsfunktionen i uppgift att följa upp genomförda upphandlingar för att kontrollera att LOU och det interna regelverket efterlevs.

2. Utvärdering av anbud

Hur utvärderingen av anbud kommer att göras framgår i de flesta fall av förfrågningsunderlagen. I några av de granskade fallen var dock utvärderingskriterierna utformade på ett otydligt sätt. Det saknas gemensamma riktlinjer för hur kvalitet och andra ”mjuka” frågor skall utvärderas. För närvarande förekommer olika modeller. Hur och efter vilka kriterier kvalitet bedöms framgår ofta inte tydligt. Definitioner av olika kriterier är ibland otydliga eller saknas helt. Det gäller t.ex. definitionen av begreppet lärartäthet.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att AMS genomför en översyn av underlaget för utvärderingskriterier för att säkerställa att länsarbetsnämnderna har ett tillräckligt stöd vid utformningen av utvärderingskriterier.

Riksrevisionen rekommenderar vidare att gemensamma riktlinjer tas fram som beskriver hur kvalitet och andra ”mjuka” frågor skall utvärderas.

3. Hantering av frågor och svar

Vid kompletteringar och vid hantering av frågor och svar till leverantörer under anbudstiden finns inte något gemensamt tillförlitligt system. Ofta skickas svar på frågor via mail och oftast då endast till den leverantör som ställt frågan. Detta medför att alla potentiella anbudsgivare inte får ta del av samtliga frågor och svar i en upphandling.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att Arbetsmarknadsverket ser över möjligheten att använda ett gemensamt system för att lämna information om frågor och svar samt kompletteringar under anbudstiden. Detta skulle även kunna minska administrationen kring upphandlingsprocessen.

4. Kontroll av underleverantörer

Kontroll av underleverantörer genomförs inte regelmässigt av länsarbetsnämnden i samband med anbudsutvärderingen. Det gäller t.ex. kontrollen av

att företaget inte har skatteskulder, skulder för sociala avgifter och/eller är i konkurs. Istället regleras ansvaret för underleverantören i avtalet med säljaren, vilket innebär att kontrollen kan komma att ske vid en alltför sen tidpunkt.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att länsarbetsnämnderna ändrar sina rutiner så att kontrollen av underleverantörer förbättras, t.ex. genom att krav på intyg ställs i samband med anbudsinbjudan.

5. Bedömning av referenser

Länsarbetsnämnderna har i vissa fall bedömt sina egna erfarenheter från tidigare använda leverantörer som mera värda än externa referenser. Detta kan medföra att det i vissa fall kan bli svårt för nyetablerade utbildare att komma i fråga.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att länsarbetsnämnderna ändrar sina rutiner så att interna och externa referenser värderas på samma sätt. Även mallen Anbudsinbjudan från AMS bör ändras för att tydliggöra hur bedömningen av referenser skall göras.

Revisionschef Anders Hjerstrand har beslutat i detta ärende.
Revisionsdirektör Ove Lundberg har varit föredragande.

Anders Hjerstrand

Ove Lundberg

Bilaga Granskningsrapport från BDO Consulting Group Stockholm AB

Kopia för kännedom:
Näringsdepartementet